

Nationaløkonomisk Forening.

Møde d. 2. Marts 1899.

Af den offentlige Del af den Diskussion, der knyttede sig til Hr. Fuldmægtig M. Koefoeds ovenfor aftrykte Foredrag om Hartkornet, er Nedenstaaende et kort Referat:

Professor Will. Scharling fandt, at den Maade, hvorpaa Foredragsholderen havde fremstillet Skattebyrden paa Hartkornet, var noget misvisende. Det var jo ganske sandt, at tog man den samlede Sum af Statens og Kommunernes Hartkornsskatter og beregnede Gennemsnitsbyrden pr. Td. Hartkorn indenfor hvert Amt, fik man en Række, som ikke frembød saa overordentlig store Forskelligheder. Men det skulde erindres, at de Variationer, som fandtes, udelukkende faldt paa Kommuneskatterne, idet Hartkornsskatterne til Staten overalt udgjorde det samme Beløb pr. Td. Hartkorn, nemlig 17,5 Kr. Det var derfor rigtigst, naar Talen var om Ulighederne i Hartkornets Belastning, at holde det fixe Beløb, som svaredes til Staten, udenfor Betragtning. Men naar man gjorde dette, fik Talrækken, som altsaa angav Hartkornets Skatteydelse til Amts- og Sognekommune, en noget anden Karakter, idet Udsvingene fra det normale eller gennemsnitlige blev relativt større. — Naar Foredragsholderen som et Hovedresultat af sin Undersøgelse havde fremhævet, at Hartkornet ikke var en slet saa ulige Maalestok som det havde Ord for, maatte det dog ikke glemmes, at dette Resultat kun var rigtigst, naar man tog saa store

Enheder som Amterne; men Amtsgennemsnittene dækkede jo over særdeles betydelige Forskelligheder fra Herred til Herred og fra Sogn til Sogn; og det maatte jo dog erindres, at Skatterne ikke lignede paa Amterne, end ikke paa de mindre Administrationskredse, men paa de enkelte Ejendomme.

Landstingsmand, Proprietær la Cour: Naar Indlederen havde skønnet, at Skatteprocenten i Forhold til Høstudbyttet maatte reduceres med $\frac{1}{3}$ af Hensyn til den Indtægt, Afgræsningen giver, for derved at faa en Procent i Forhold til hele Bruttoudbyttet frem, troede Taleren, at Reduktionen snarere burde ske med $\frac{1}{4}$.

Professor Prytz bad Indlederen oplyse, om Skovarealet var udeladt i de Beregninger, hvor hele Arealet var sat i Forhold til Amternes Hartkorn. Hvis dette nemlig ikke var Tilfældet, kunde man heri finde en Forklaring til nogle af Uregelmæssighederne i de paagældende Talrækker.

Indlederen oplyste i Anledning af det sidst fremsatte Spørgsmaal, at det hele Areal, altsaa ogsaa Skovene, var medtaget i vedkommende Beregning. — Naar Hartkornsskatterne til Staten ikke vare udsøndrede fra den samlede Hartkornsbeskatning, var dette sket for ikke yderligere at forøge det foreliggende trykte ret store Talmateriale med flere Kolonner; i Realiteten viste Summatallene jo ogsaa det samme, som hvis man delte dem i to Rækker. Naar Professor Scharling endvidere havde gjort gældende, at den relative Ligelighed i Beskatningen, hvis Tilstedeværelse det havde været Talerens Opgave at paavise, kun fremkom, naar man tog Amtet som Enhed, kunde dette,

som ogsaa fremhævet, ikke bestrides; men Tilstedeværelsen af denne Ligelighed Amt og Amt imellem var heller ikke i den Grad uden praktisk Betydning, som Prof. Scharling syntes at mene; den kunde f. Ex. være af Vigtighed, naar Talen var om Skatteoverførelser, Repartitioner o. lign., hvor man vilde benytte Amtsinddelingen som Fordelingsgrundlag.

Direktør Rubin troede — i Modsætning til Indlederen — ikke, at man skulde rose vor Matrikel, fordi den ikke havde taget Hensyn til Ejendommenes Beliggenhed. Det var sandsynligt, at Beliggenhedsmomentet vilde blive ret proportionelt paavirket af Udviklingen. — Derimod var Taleren enig med Indlederen i, at man ikke maatte undervurdere den Betydning, det kunde have, at Hartkornsbeskatningen var nogenlunde ligelig Amt og Amt imellem.

Professor Scharling erkendte ganske vist, at det var en Fejl, naar man i sin Tid ved Udarbejdelsen af Matriklen ikke havde taget Hensyn til Jordens Beliggenhed; men paa den anden Side var Taleren, ligesom Indlederen, af den Anskuelse, at Udviklingen netop havde bidraget til at udviske denne Fejl. Havde man i sin Tid taget Beliggenheden med i Betragtning, vilde Skyldsætningen nu have frembudt langt større Uligheder, end Tilfældet er; eksempelvis var det ganske utvivlsomt, at Jernbanerne havde virket mere til Gavn for de magre Egne i Vestjylland end for Jorderne i Københavns Nærhed.

Med en Tak til Foredragsholderen for de interessante Oplysninger, han havde tilvejebragt, og for det store Arbejde, der laa bagved de mange Tal, sluttede Formanden (Prof. Scharling) den officielle Del af Mødet.